

Benno Meyer-Wehlack

ERNESTINE ODLAZI

**Benno
Meyer-Wehlack**
**ERNESTINE
ODLAZI**

Roman

S njemačkoga prevela
Sandra Brkljačić

Zagreb, 2020.

disput

I.

Evo i njih, umornih i uzbuđenih, ponovno u jednoj od dvije sobe pansiona u kojem rado borave kad doputuju ovamo. Ovaj put na trećem katu, ako se računa visoko prizemlje. Soba, broj 38, nalazi se na kraju hodnika – hodnik je prekriven crvenim tepihom i na sredini zavija ulijevo – i posljednja je soba desno od susjedne zgrade. Kroz visoka balkonska vrata s kamenom balustradom visine tek do koljena pruža se pogled na zgrade slične ovoj i stražnju stranu kazališta, sve odreda građevine iz vremena prije prijelaza stoljeća 1900.

U sobi je jako toplo, a telefon krem boje stoji na jednoj od dvije staklene ploče što služe kao noćni ormarići. Kao podsjetnik na to koga se prvo mora nazvati, malo kasnije. To će učiniti ona, a ne on. Ona se u tim stvarima, sve u svemu, ipak nekako bolje snalazi.

Kasno je prijepodne, i pred njima je još dobar dio dana.

Ona rasprema stvari, one iste koje je spakirala udaljena četrnaest sati vožnje vlakom, s presjedanjem u Münchenu. Ne može dosegnuti gornju policu u orma-

ru, stvari kojima je ondje mjesto on stavlja u ormar. Kao i svaki put.

Zatim će nazvati ured koji ju je pozvao na neku književnu večer ili da sudjeluje u nekoj raspravi. Ona ga je dovela ovamo, kao što ga je, desetljećima prije toga, dovela i u jednu od bivših carskih provincija, kojom se nekoć vladalo iz ovoga carskog i kraljevskoga glavnoga grada, nakon što je prethodno došla u metropolu Brandenburške marke, gdje su se sreli i gdje mu je, u prenesenom smislu, spasila život. Prepao se kad je na to pomislio, spasila život, ali, da ne duljimo, stvarno je tako bilo.

Ona to međutim ne bi nazvala spašavanjem, prije životnom laži, znao je i to.

Njemu je godilo da ona telefonira. Ticalo se nje osobno, on nije bio odgovoran, i bilo mu je drago što je tako.

Dok je telefonirala, stajao je iza lagane, prozirne zavjese i gledao u prozore na suprotnoj strani dvorišta otvorenog prema ulici. Vidio je dijelove pisanih stolova, registratore na zidovima, papire, svjetiljke, nekoga za stolom, cvijeće na jednom od prozora. Tu i tamo netko bi ušao u haustor ili izašao. Krov je bio strm, kos i plavkastosiv. Visoki, rešetkasti krovni prozori koji se ne otvaraju, mutni, uglavljeni u krov, s mrljama od kiše, od hrđe. Nešto već odavno uvelo i sasušeno raslo je nekoć ispod u žlijebu. Tanka cijev, također plavkastosiva, s kapicom na vrhu, vijugala je pomalo nasumce dalje uvis, ružna, ali u prilično dobrom stanju.

Sve kako je i bilo. Možda čak za nijansu bolje sređen, bolje zaštićen od vode, hladnoće i sunca nego prije. U to se razumio. Kao i ona. Ondje odakle bijahu došli, bi-

lo da se radilo o glavnom gradu bivše carske provincije ili velegradu u središtu negdašnje pruske marke, desetljećima su iz mansardi gledali u krovove, u ter-papir, dimnjake, žljebove i crijep, na koje jedva da je kročila ljudska noga, na koje su slijetali golubovi, vrane, kosovi. I slušali kako prokišnjava i zviždi i stenje. Predano. Odolijevajući.

Da, za njega je postojala veza između ovdje i ondje. Kao i zajedničko obilježje mira, štoviše melankolije, ublažene samo zajedništvom s njom koja sjedi na rubu kreveta i razgovara, kao gotovo uvijek, lagano i opušteno s nekim s druge strane žice tu negdje u gradu.

S vremenom su oboje bolje upoznali velebni, u oker obojeni trakt zgrade, više od onoga što se moglo vidjeti odavde. Jer često bijahu hodali kroz Museumstraße u pravcu Neustiftgasse, pokraj kina Bellaria, koje je još uvijek odolijevalo vremenu, uz otvoreno dvorište, duž visoke tamnozelene željezne ograde na kojoj su bili ostakljeni panoi fotoateljea, onog istoga čije je kose krovne prozore upravo promatrao, s fotografijama, licima, frizurama iz vremena kad se bijahu gradile ove zgrade, s glumicama koje ni on ne pamti, sa starinskim strelicama odmah pored koje pokazuju prema središnji dvorišta, na ulaz u zgradu. A nakon ograde došle su ploče s natpisima na zidu, sve u zlatnoj boji, bilježnik s češkim prezimenom, "Institut Wiener Kreis" i jedna na

* Bečki krug, neopozitivistički orijentirana filozofska grupa, osnovana 1924.

[Sve su bilješke prevoditeljičine (op. ur.).]

kojoj je pisalo samo “forum”. Ništa drugo nije bilo navedeno, čak ni broj ulaza ni kat. Trebale su godine dok nije shvatio što je zapravo “Institut Wiener Kreis”. Ili toga natpisa u vrijeme kad su počeli dolaziti ovamo još uopće nije ni bilo?

Posljednji od telefonskih poziva koje je obavljala žena, ili onaj prvi prije svih, ovisno o tome koliko je bilo sati, bio bi upućen teti Ernestine. Poziv kao i obično obavijen tjeskobnim slutnjama da se moglo nešto promijeniti pa do najcrnijih scenarija. Jer zašto nitko nije podigao slušalicu na broju 522 97 36 u Burggasse 94, prvi kat?

Pa čekaj malo, kazao je, telefon je u hodniku. Mora prvo doći do njega.

Da, telefon se nalazio u hodniku, pričvršćen na tamnosmeđem dovratku, crn aparat. Glava se mora držati podignuta i nehotice se govori glasnije nego inače, uvis, prema višoj instanci. Kao u starim, potamnjelim filmovima, kakvi su se prije više desetaka godina mogli gledati u kinima iz predgrađa – a kakvi se u kinu Bellaria puštaju još i danas – kad policijski inspektor zove pojačanje ili majka ranjenog djeteta pomoć, bili su u nevolji i vikali uvis prema aparatu od bakelita.

Nitko se ne javlja! Sjedila je na rubu kreveta, pokraj noćnog ormarića, ispred jastuka, snježnobijelog, bila je malena, iz njegove perspektive, poput djevojčice i još uvijek u kaputu, kao da nije mogla pronaći mir.

Ne javlja se! Nije moguće da u ovo vrijeme još spava!

On: Koliko smo već puta ovo proživjeli? – No nesigurnost je svaki put bila sve veća. Svaki bi se put mo-

gla potvrditi crna slutnja, svaki se put starica kreće sve teže i sporije. Oboje su se pribojavali istog, ali ona više, kao Ernestineina rođakinja, kao ona koja je odgovorna i koja misli da može spriječiti kraj, koja se opire i papirologiju što slijedi nakon svršetka smatra bolnom posljedicom.

Ponavljanje ne otupljuje, ono zaoštrava. On vidi da ih je stara gospodična Palter nadmašila, i po znanju o onome što se davno dogodilo i u vezi s onim što se ima dogoditi, da je nedostižna.

Ostani još malo, Ernestine.

“Paravan” ovdje nazivaju “španjolskim zidom”, pročitala je to u romanu *Obje Sicilije**. Prema tome, teta Ernestine također ima španjolski zid. Onaj u romanu Lernet-Holenije od polirane je palisandrovine, “s umetnutim bakrorezima u boji”. Ernestinein zid, postavljen u salonu za pušenje oko peći, od tkanine je i stakla i pun je obiteljskih fotografija, iz ranijeg vremena, vremena koje je doslovno nestalo.

Evo počinje, kaže sam sebi. Izlazimo. Svaki put može biti i posljednji na ovome mjestu o kojem se postaje ovisan, što je baš maloprije pročitao kod žene koja je tu rođena. Potpisujem to, odgovara sam sebi, i ona, koja hoda pored njega, učinila bi isto, u to je potpuno siguran. Ona s još više razloga ili prava, jer njezina je majka u Beču provela mladost, u ulici kojom će hodati za trenutak.

* *Beide Sizilien*, roman austrijskog književnika Alexandera Lernet-Holenije.